

Eduskunnan vastaus hallituksen esitykseen laiksi teletoimintalain muuttamisesta

Eduskunnalle on vuoden 1995 valtiopäivillä annettu hallituksen esitys n:o 180/1995 vp laiksi teletoimintalain muuttamisesta. Liikennevaliokunta on antanut asiasta nyt koolla olevalle eduskunnalle mietintönsä n:o 2/1996 vp.

Eduskunta edellyttää, että liikenneministeriö antaa puhelinnumeron siirrettävyyttä koskevat tarpeelliset määräykset heti kun se on teknisesti mahdollista.

Eduskunta edellyttää, että kilpailun avaimista myös paikallispuheluista jatketaan nopeassa aikataulussa.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

teletoimintalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 20 päivänä helmikuuta 1987 annetun teletoimintalain (183/87) 1 §, 2 §:n 2 ja 5 kohta, 4—9 §, 10 a—10 c §, joista 10 b § samalla siirretään 2 lukuun, 20 §:n 1 momentti, 22 ja 23 §, 26 §:n 1 kohta, 26 a §:n 1 momentin 2—4 kohta ja 30 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 1, 8 ja 22 § osittain muutettuina 3 päivänä elokuuta 1992 annetulla lailla (676/92), 4, 9, 10 a—10 c §, 20 §:n 1 momentti, 23 §, 26 §:n 1 kohta ja 26 a §:n 1 momentin 2—4 kohta mainitussa laissa, 5 § muutettuna 16 päivänä heinäkuuta 1990 annetulla lailla (661/90) ja mainitulla 3 päivänä elokuuta 1992 annetulla lailla, 6 § osittain muutettuna 22 päivänä joulukuuta 1993 annetulla lailla (1380/93) sekä 7 § osittain muutettuna mainituilla 16 päivänä heinäkuuta 1990 ja 3 päivänä elokuuta 1992 annetuilla laeilla, sekä

lisätään 2 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna mainitulla 16 päivänä heinäkuuta 1990 annetulla lailla, uusi 2 a kohta, 2 a lukuun uusi 10 d § sekä 30 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Teletoiminnassa noudatetaan, mitä tässä laissa säädetään. Televerkon osana olevista radiolaitteista on lisäksi voimassa, mitä niistä erikseen säädetään.

Tämä laki ei koske:

1) teletoiminnan harjoittamista omaa tar-

vetta varten;

2) radiolaitteiden käyttöä yleisradiolähetystoimintaan tai muuhun kuin yleiseen teletoimintaan;

3) telelaitokselta hankittujen telepalveluiden jälleenmyyntiä;

4) teletoimintaa pääasiallisesti muun televiestinnän kuin puheluiden välittämiseksi, siinä laajuudessa kuin liikenneministeriö erikseen päättää; eikä

5) lain soveltamisen kannalta merkityksellään vähäistä teletoimintaa sen mukaan kuin liikenneministeriö erikseen päättää.

Sen estämättä, mitä 2 momentissa säädetään, siinä tarkoitettuun toimintaan sovelletaan 20 §:n säännöksiä. Mitä 20 §:ssä säädetään, sovelletaan myös puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettua teletoimintaa varten olevien verkkojen ja yleisen televerkoston välisiin liitännöihin sekä tapauksissa, joissa mainituksa kohdassa tarkoitettu teletoiminta aiheuttaa häiriötä yleisessä televerkostossa.

Yleisen televerkon osaksi tai yleisen televerkon liittymään liitettävästä televerkosta on lisäksi voimassa, mitä 10 c ja 10 d §:ssä säädetään.

2 §

Määritelmiä

Tässä laissa tarkoitetaan:

2) *televerkolla* siirtojohtojen sekä muiden telelaitteiden ja -rakenteiden muodostama kokonaisuutta, jossa voidaan johtimia pitkin, radioteitse, optisesti tai muun sähkömagneettisen menetelmän avulla välittää puheluja ja muita viestejä;

2 a) *yleisellä televerkolla* televiestintää varten käytettävää kokonaisuutta, joka tekee mahdolliseksi viestien välityksen verkon liityntäpisteiden välillä joko johdinta pitkin, optisin keinoin tai muutoin sähkömagneettisten aaltojen avulla ja jossa harjoitetaan yleistä teletoimintaa;

5) *telepäätelaitteella* laitetta, joka tietojen lähettämiseksi, käsitlemiseksi tai vastaanottamiseksi on tarkoitettu johtimella, radioteitse, optisesti tai muulla sähkömagneettisella tavalla liitettäväksi joko suoraan yleisen televerkon liityntäpisteeseen tai toimimaan yleisen televerkon yhteydessä kytkettynä suoraan tai epäsuorasti yleisen televerkon liityntäpisteeseen; sekä

4 §

Oikeus teletoiminnan harjoittamiseen

Yleistä teletoimintaa saavat harjoittaa sellaiset suomalaiset yhteisöt ja ulkomaisten elinkeinonharjoittajien Suomessa kaupparekisteriin merkityt sivuliikkeet, joille on myönnetty siihen 5 §:ssä tarkoitettu toimilupa tai jotka ovat tehneet siitä 7 §:ssä tarkoitettua ilmoituksen.

Yksinomaan ohjelmien lähetys- ja jakelutoimintaan tarkoitettujen paikallisten televerkkojen rakentamiseen ja ylläpitoon ei tarvita tässä laissa tarkoitettua toimilupaa eikä ilmoitusta.

5 §

Toimilupa

Toimilupa tarvitaan yleisen televerkon rakentamiseen, jos televerkko on tarkoitettu pääasiallisesti puheluiden välittämiseen tai jos yleisessä teletoiminnassa muodostetaan yhteyksiä radiolaitteiden avulla.

Toimilupa on myönnettävä, jos on ilmeistä, että:

1) hakijalla on riittävät taloudelliset voimavarat huolehtia telelaitoksen velvollisuuksista;

2) hakija noudattaa teletoimintaa koskevia säännöksiä ja määräyksiä; sekä

3) haetun teletoiminnan harjoittamista varten on käytettävissä radiotaajuuksia.

Toimiluvan myöntää valtioneuvosto.

6 §

Toimiluvan ehdot

Toimilupa myönnetään toistaiseksi tai vähintään 10 vuoden määräajaksi.

Toimiluvassa määritellään telelaitoksen toimialue, ja siihen voidaan liittää teletoiminnan harjoittamista koskevia ehtoja tai rajoituksia.

Toimiluvan ehtoja ja rajoituksia voidaan muuttaa luvanhaltijan suostumuksella taikka, jos siihen on 3 §:n 1 momentissa mainittujen tavoitteiden kannalta erityinen peruste.

7 §

Teletointailmoitus

Toimilupaa ei tarvita teletointinnin harjoittamiseen, jos:

1) teletointintaa harjoitetaan muussa kuin 5 §:n 1 momentissa tarkoitetussa televerkossa;

2) teletointinnin harjoittaja välittää televiestintää 5 §:n 1 momentissa tarkoitetussa televerkossa; taikka

3) teletointintaa harjoitetaan ainoastaan rajoitetun käyttäjäryhmän tarvetta varten sen mukaan kuin liikenneministeriö määrää.

Sen, joka harjoittaa 1 momentissa tarkoitettua teletointintaa, tulee tehdä siitä ilmoitus liikenneministeriölle. Ilmoituksen tehnyt yleisen teletointinnin harjoittajaa koskee soveltuvin osin, mitä telelaitoksesta säädetään ja määrätään.

Liikenneministeriö voi kieltää 1 momentissa tarkoitetun teletointinnin harjoittamisen, jos on ilmeistä, että:

1) harjoitetun toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen ilmoituksen tehnyt teletointinnin harjoittaja ei täyttäisi 5 §:n 2 momentin mukaisia toimiluvan myöntämisen ehtoja; taikka

2) teletointinnin harjoittaja rikkoo 22 §:n 1 tai 2 momentin säännöksiä.

8 §

Telelaitoksen velvollisuudet

Telelaitoksen tulee:

1) harjoittaa yleistä teletointintaa;

2) toiminnan harjoittamista koskevia ehtoja ja rajoituksia noudattaen osaltaan huolehtia siitä, että käyttäjillä on olosuhteet huomioon ottaen kohtuullisin ja tasapuolisin ehdoin riittävät, varmat ja turvalliset televiestintämahdollisuudet;

3) huolehtia osaltaan yhdysliikenteestä muiden telelaitosten kanssa;

4) varmistaa tehtäviensä mahdollisimman häiriötön hoitaminen myös poikkeusoloissa osallistumalla teletointinnin valmiussuunniteluun ja valmistelemalla etukäteen poikkeusoloissa tapahtuvaa toimintaa sekä muin toimenpitein; sekä

5) tarjota Euroopan yhteisöjen säädöksissä edellytettuja telepalveluita sen mukaan kuin liikenneministeriö määrää.

Jos 1 momentin 4 kohdasta aiheutuvat tehtävät edellyttävät toimenpiteitä, jotka selvästi poikkeavat tavanomaisena pidettävästä teletointinnasta ja joista aiheutuu olennaisia lisäkustannuksia, tällaiset kustannukset voidaan korvata valtion varoista, jollei toimenpiteen tilaaja suorita telelaitokselle siitä aiheutuvia kustannuksia.

Liikenneministeriö antaa tarkemmat määräykset telelaitosten yhdysliikenteestä ja siitä perittävien maksujen yleisistä perusteista. Määräysten tulee olla yhdysliikennettä harjoittavien telelaitosten kannalta kohtuulliset ja tasapuoliset. Liikenneministeriö voi telelaitoksen hakemuksesta myös määrätä, että telelaitoksella ei ole yhdysliikennevelvollisuutta, milloin se on erityisistä syistä perusteltua.

9 §

Toimiluvan saaneen telelaitoksen velvollisuudet

Sen lisäksi, mitä 8 §:ssä säädetään, toimiluvan saaneen telelaitoksen tulee toimilupaan liitettyjen ehtojen ja rajoitusten mukaisesti:

1) ylläpitää ja kehittää televerkkoja toimialueellaan ja osana koko maan televerkostoa 3 §:n 1 momentin mukaisesti;

2) antaa vahvistettujen palvelutasovaatimusten rajoissa käyttäjille liittymä televerkkoihinsa ja tarjota tässä laissa tarkoitettuja palveluita käyttäjille ja muille telelaitoksille;

3) osaltaan huolehtia televerkkonsa yhteenliittämisestä toisen telelaitoksen televerkkoon siten, että verkkoja voidaan käyttää televiestintään yleisessä televerkostossa; sekä

4) osallistua muutoinkin yleisten televerkkojen rakentamiseen ja ylläpitoon.

Liikenneministeriö vahvistaa tarvittaessa Euroopan yhteisöjen säädöksissä edellytetyt, 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetut palvelutasovaatimukset.

10 a §

Telelaitosten keskinäiset oikeudet ja velvollisuudet

Edellä 10 §:n 1 momentissa säädetty oikeus saada telelaitokselta liittymä, tilaajayhteyksiä ja kiinteitä yhteyksiä on myös tois-

la telelaitoksella, joka tarvitsee liittymää tai yhteyksiä harjoittaakseen yleistä teletoimintaa.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, telelaitos on, jos rinnakkaisten kaapelikanavien tai radiomastojen rakentaminen ei ympäristönsuojelullisista tai kaavoitus- tai aluesuunnittelullisista syistä ole tarkoitukseenmukaista, velvollinen vuokraamaan toiselle telelaitokselle:

1) yleisen teletoiminnan harjoittamista varten rakentamiensa kaapelikanavien vapaana olevan osan; sekä

2) yleiseen televerkostoon kuuluvien radiomastojen vapaana olevat antennipaikat.

Sen estämättä, mitä 1 ja 2 momentissa on säädetty, telelaitos ei ole velvollinen vuokraamaan toiselle telelaitokselle yleisen teletoiminnan harjoittamista varten yhteyksiä, antennipaikkoja eikä kaapelikanavien vapaana olevia osia, jos ne ovat tarpeen televerkkoa ylläpitävän telelaitoksen omien käyttäjien nykyistä ja kohtuullista tulevaa tarvetta varten.

Toimiluvan saaneen telelaitoksen, joka on vuokrannut toiselta telelaitokselta yhteyksiä 1 momentin nojalla, tulee eriyttää näiden yhteyksien käyttöön perustuva liiketoimintansa muusta toiminnastaan siten, että eriytettävälle toiminnolle laaditaan tilikausittain tuloslaskelma ja tase. Tuloslaskelma ja tase, joiden tulee olla telelaitoksen kirjanpidosta johdettavissa, on laadittava soveltuvin osin kirjanpitolain (655/73) säännösten mukaisesti.

Liikenneministeriö antaa tarkemmat määräykset tämän pykälän soveltamisesta.

Jos 1 momentin nojalla luovutusvelvollisia telelaitoksia on useampi kuin yksi eikä luovutuksesta voida sopia, liikenneministeriö määrää, minkä telelaitoksista tulee luovuttaa liittymät tai teleyhteydet.

10 b §

Telepäätelaitteiden maahantuonti, myynti ja kaupantaito

Yleiseen televerkkoon liitettäväksi tarkoitettua telepäätelaitetta ei saa tuoda maahan myyntitarkoituksessa eikä pitää kaupan, myydä tai muutenkaan luovuttaa toiselle, ennen kuin se on tyyppihyväksytty tai sen on muotoin varmistettu täyttävän 20 §:n nojalla sille asetetut vaatimukset siten kuin 21 §:n 3 momentin nojalla määrätään.

Kaupan pidettävä telepäätelaitte on varustettava merkinnällä, joka osoittaa, onko sen liittäminen yleiseen televerkkoon sallittu vai kielletty.

Telehallintokeskus voi erityisestä syystä määrätä, että telepäätelaitetta ei ole tarpeen merkitä 2 momentissa tarkoitettulla tavalla. Telehallintokeskus antaa muutoinkin tarkemmat määräykset merkinnästä.

Telepäätelaitteen myyntihinta ei saa riippua siitä, hankkiiko ostaja telepäätelaitteen myyjältä myös teletoimintaan kuuluvia suoritteita.

2 a luku

Televerkon liittäminen yleiseen televerkostoon

10 c §

Teleurakointi

Yleisen televerkon osaksi tai yleisen televerkon liittymään liitettävän televerkon tulee täyttää 20 §:n nojalla televerkolle asetetut tekniset vaatimukset.

Edellä 1 momentissa tarkoitettun televerkon rakentamis- ja ylläpitotyöstä vastaavalla henkilöllä tai yrityksellä (*teleurakoitsija*) tulee olla tähän valtuutus, jonka saamisen ehdoista ja menettelystä määrää Telehallintokeskus. Televerkon saa liittää yleiseen televerkostoon vain valtuutettu teleurakoitsija tai telelaitos. Vähäisten rakentamis- ja ylläpitotöiden tekeminen ei kuitenkaan edellytä valtuutusta sen mukaan kuin Telehallintokeskus määrää.

10 d §

Televerkon omistajan velvollisuudet

Televerkon omistaja on velvollinen pitämään verkkonsa 10 c §:n 1 momentissa tarkoitettujen määräysten mukaisena sekä säilyttämään ja ylläpitämään verkkokaaviota ja muita asiakirjoja sen mukaan kuin 20 §:n nojalla määrätään.

Telelaitoksella on oikeus irrottaa televerko yleisestä televerkosta ja sulkea sen avulla toteutetut liittymät, jos televerkko aiheuttaa vaaraa tai häiriötä yleiselle teletoiminnalle tai sitä ei teletarkastusviranomaisen kehotuksesta huolimatta saateta 20 §:n nojalla annettujen teknisten määräysten mukaiseksi.

20 §

Tekniset määräykset

Liikenneministeriö vahvistaa yleisiä televerkkoja, telepäätelaitteita ja muita telelaitteita koskevat tekniset määräykset sekä 10 c §:ssä tarkoitettujen televerkkojen yleiseen televerkostoon liittämistä koskevat määräykset.

22 §

Telemaksut

Jos toimiluvan saanut telelaite harjoittaa 5 §:n 1 momentissa tarkoitettua televerkkosaa myös sellaista teletointia, johon ei tarvita toimilupaa, sen muilta telelaitoksilta 10 a §:ssä tarkoitetuista suoritteista perimien maksujen tulee olla tasapuoliset ja kohtuullisessa suhteessa suoritteiden tuottamisesta aiheutuviin kustannuksiin.

Mitä 1 momentissa säädetään, koskee telulaitoksen maksuja myös silloin, kun telailaitoksella on omistuksen vuoksi tai muulla perusteella määräämisvalta toisessa telailaitoksessa, jolle se luovuttaa 10 a §:n nojalla siinä tarkoitettuja suoritteita.

Liikenneministeriö vahvistaa tarvittaessa määräykset teletointinnon kustannusten laskemisesta, maksujen tasapuolisuudesta ja hinnastojen julkisuudesta 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa. Määräysten perusteella määräytyvän maksun tulee kattaa suoritteiden tuottamisesta aiheutuvien kustannusten ohella kohtuullinen tuotto sijoitetulle pääomalle.

Liikenneministeriö antaa tarvittaessa määräyksiä telemaksujen yleisistä perusteista ja kustannusten laskemisesta sekä maksujen julkisuudesta ja erittelystä, jos:

1) määräävässä markkina-asemassa olevan telulaitoksen hinnoittelun tai telemaksujen yleisen kehityksen vuoksi yleisen televerkoston ylläpito tai kehittäminen 3 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla voi vaarantua; taikka

2) Euroopan yhteisöjen teletointia kos-

kevassa lainsäädännössä edellytetään tällaisia määräyksiä joistakin telemaksuista.

23 §

Tiedonsaantioikeus

Sen estämättä, mitä salassapidosta on muualla säädetty, liikenneministeriöllä ja Telehallintokeskuksella on oikeus saada telelaitoksilta, muilta televerkkojen omistajilta ja haltijoilta sekä valtuutetuilta teleurakoitsijoilta tässä luvussa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi tarpeellisia tietoja. Telelaite tai telelaiteyhteisö on lisäksi velvollinen liikenneministeriön kehotuksesta antamaan tälle kaikki 22 §:n 1 ja 2 momentin noudattamisen valvomiseksi tarpeelliset tiedot ja asiakirjat.

Liikenneministeriö voi velvoittaa toimiluvan saaneen telaitoksen ilmoittamaan selaiset liikkeen hankkimista, osakeenemistön ostamista tai muuta toisen elinkeinonharjoittajan toimintaa koskevan määräämisvallan hankkimista koskevat sopimukset, jotka ovat tarpeen harkittaessa, onko telailaitoksella määräämisvalta toiseen telailaitokseen.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettut tiedot ja asiakirjat on annettava Telehallintokeskukselle sen hoitaessa tämän lain mukaisia tehtäviään.

26 §

Luvaton teletointinnon harjoittaminen

Joka harjoittaa teletointia:

1) ilman tämän lain mukaan tarvittavaa toimilupaa tai tekemättä tämän lain mukaista teletointailmoitusta tai vastoin 7 §:n 3 momentin nojalla annettua kieltoa;

on tuomittava, jollei teosta ole muussa laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, luvattomasta teletointinnon harjoittamisesta sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

26 a §

Teletoinnasta annettujen säännösten rikkominen

Joka tahallaan

2) rikkoo telepäätelaitteiden maahantuontia, myyntiä ja kaupanpitoa koskevia 10 b §:n säännöksiä,

3) suorittaa 10 c §:n 2 momentissa tarkoitettua työn ilman säännöksessä tarkoitettua valtuutusta,

4) laiminlyö televerkon omistajalle 10 d §:ssä säädetyt velvollisuudet, tai

on tuomittava, jollei teosta muussa laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *teletoinnasta annettujen säännösten rikkomisesta* sakkoon.

30 §

Toimenpiteet teletoinnin lopettamisen johdosta

Jos telelaitoksen toimilupa peruutetaan, telelaitos muuten lopettaa toimintansa tai sen palvelutarjonta muuten lakkaa, liikenneministeriö päättää niistä toimenpiteistä, joihin on ryhdyttävä teletoinnin ylläpitämiseksi ja siitä, mikä telelaitos on velvollinen luovuttamaan televerkostaan liittymän sellaisille

käyttäjille, joiden palvelutarjonta on lakanut.

Telelaitos ei saa sulkea toiselle telelaitokselle 10 a §:n 1 momentin nojalla luovuttamaansa liittymää eikä estää kiinteän yhteyden käyttöä maksuviivästyksen tai sopimusrikkomuksen vuoksi ennen kuin aiotusta toimenpiteestä on ilmoitettu liikenneministeriölle. Ilmoitus on tehtävä viimeistään viikkoa ennen toimenpidettä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen 5 §:n 1 momentin mukaiset luvat teletoimintaan erillisverkossa lakkaavat olemasta voimassa.

Telelaitoksen, jolla on voimassa oleva toimilupa ja joka haluaa jatkaa tämän lain mukaan toimilupaa tai teletointailmoitusta edellyttävää toimintaa, tulee hakea 5 §:ssä tarkoitettua toimilupaa tai tehdä 7 §:ssä tarkoitettu teletointailmoitus asetuksella säädettyään määräpäivään mennessä. Määräpäivään mennessä toimilupaa hakenut tai teletointailmoituksen tehnyt telelaitos saa jatkaa teletointia aikaisemman toimilupansa mukaisin ehdoin ja rajoituksin, kunnes toimilupa on myönnetty tai liikenneministeriö on saanut teletointailmoituksen.

Helsingissä 2 päivänä toukokuuta 1996
